

นโยบายด้านความมั่นคง การต่างประเทศ และการทหารของสหรัฐอเมริกา ได้กล่าวถึงในวาระสารมมมองความมั่นคง ฉบับที่ 2 ในบทความเรื่อง ยุทธศาสตร์ Indo-Pacific กระทรวงกลาใหม่ สหรัฐอเมริกาซึ่งประธานาธิบดี โดนัลด์ ทรัมป์ ได้ประกาศยุทธศาสตร์อินโด - แปซิฟิก ที่เสรีและเปิดกว้าง (Free and Open Indo - Pacific Strategy) เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2560 ที่ผ่านมา โดยสหรัฐอเมริกาเห็นว่าภูมิภาคอินโด - แปซิฟิกเป็นภูมิภาคที่มีความสำคัญในการมีปฏิสัมพันธ์กับพันธมิตรและหุ้นส่วนของสหรัฐอเมริกาเพื่อให้สามารถรับมือกับความท้าทายต่าง ๆ ในภูมิภาคได้ ซึ่งยุทธศาสตร์ในการดำเนินการความสัมพันธ์นั้น ยึดตามผลประโยชน์ของสหรัฐฯ ในภูมิภาคนี้เป็นหลักโดยเนื้อหายุทธศาสตร์ Indo-Pacific กระทรวงกลาใหม่ สหรัฐอเมริกาประกอบด้วย 4 ส่วนหลัก ได้แก่ 1. บทนำ 2. แนวโน้มและความท้าทาย 3. ผลประโยชน์แห่งชาติของสหรัฐฯ ถูกกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์สำคัญของกระทรวงกลาใหม่ และ 4. การรักษาอำนาจเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในภูมิภาคซึ่งสะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนว่ารัฐบาลสหรัฐฯ ได้กลับเข้ามาให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในภูมิภาคฯ นี้เป็นลำดับต้น และยิ่งกว่านั้น เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2562 กระทรวงการต่างประเทศ สหรัฐอเมริกา ได้ออกเอกสาร A Free and Open Indo - Pacific Advancing a Shared Vision ระบุแนวทางการให้ความร่วมมือกับประเทศพันธมิตรและหุ้นส่วนที่สำคัญในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้มากยิ่งขึ้น ในเอกสาร A Free and Open Indo - Pacific Advancing a Shared Vision หากการศึกษาจะสามารถประมวลเรียบเรียงใน 6 ประเด็นความร่วมมือ ดังนี้

○ การกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกัน (A Shared Vision)

เน้นย้ำการเป็นพันธมิตรยาวนานระหว่างสหรัฐฯ กับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคอินโด - แปซิฟิก และยึดมั่นในยุทธศาสตร์อินโด - แปซิฟิก ที่เสรีและเปิดกว้างร่วมกับทุกประเทศในภูมิภาคในการรักษาอำนาจอธิปไตย การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องตามกฎหมายระหว่างประเทศและหลักการแข่งขันที่เป็นธรรม

* นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ข้าราชการ สำนักยุทธศาสตร์ความมั่นคงระหว่างประเทศ

○ การมีส่วนร่วมกับพันธมิตรและสถาบันในระดับภูมิภาค (Engagement Partners and Regional Institutions)

1) การมีส่วนร่วมในระดับพหุภาคี ได้แก่ กรอบ ASEAN กรอบความร่วมมือแม่น้ำโขงตอนล่าง (lower Mekong Initiative: LMI) สมาคมแห่งมหาสมุทรภูมิภาคอินเดีย (The Indian Ocean Rim: IORA) การหารือเชิงยุทธศาสตร์ 3 ฝ่าย (Trilateral Strategic Dialogue)

2) การมีส่วนร่วมในระดับทวิภาคีให้ความสำคัญและกำหนดแนวทางที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของสหรัฐฯ ได้แก่ นโยบายอินโด – แปซิฟิกที่เสรีและเปิดกว้างของญี่ปุ่น (Japan’s Free and Open Indo-Pacific) นโยบายมุ่งตะวันออกของอินเดีย (India’s ActEast Policy) แนวคิดอินโด – แปซิฟิกของออสเตรเลีย (Australia’s Indo – Pacific) นโยบายมุ่งใต้ใหม่ของเกาหลีใต้(the Republic of Korea’s New Southern Policy) และ นโยบายมุ่งใต้ใหม่ของไต้หวัน (Taiwan’s New Southbound Policy) และบทบาทสำคัญในความร่วมมือสี่ฝ่าย (Quadilateral) ร่วมกับอินเดีย ออสเตรเลีย และญี่ปุ่น ทั้งนี้ ตามเอกสารแนวทางฯ ฉบับดังกล่าว สหรัฐฯ ได้ระบุถึงความต้องการที่จะให้อินเดียเป็นประเทศพันธมิตรหลักด้านการทหารของสหรัฐฯ ในภูมิภาคนี้

○ การพัฒนาความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ (Enhancing Economic Prosperity)

สหรัฐฯ เห็นว่าในทศวรรษ 2563 เป็นต้น กระแสการค้าจะมุ่งสู่พื้นที่อินโด – แปซิฟิก อาทิ ฮองกง เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น เวียดนาม และไทย ซึ่งหลังจากนี้ สหรัฐฯ จะมุ่งพัฒนาประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอินโด – แปซิฟิก ในสาขาโครงสร้างพื้นฐาน พลังงาน และเศรษฐกิจดิจิทัล

○ การส่งเสริมหลักธรรมาภิบาลที่ดี (Championing Good Governance)

สหรัฐฯ เชื่อมั่นอย่างแข็งขันว่าในภูมิภาคอินโด – แปซิฟิก จะเป็นสังคมที่เปิดกว้างและมีตลาดที่เสรี อย่างไรก็ตามการสนับสนุนให้ภาคประชาชนและภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามหลักธรรมาภิบาลที่ดี พร้อมทั้งการส่งเสริมให้ภาครัฐปฏิบัติต่อภาคประชาชนอย่างเหมาะสม อาทิ กรณีของรัฐบาลเมียนมาต่อชาวโรฮิงจา กรณีของรัฐบาลกัมพูชาต่อผู้ค้าฝิ่น และกรณีของรัฐบาลจีนต่อประชาชนในซินเจียง เป็นต้น

○ การส่งเสริมสันติภาพและความมั่นคง (Ensuring Peace and Security)

สหรัฐฯ มุ่งเน้นการพัฒนาความร่วมมือด้านความมั่นคงใน 3 ประเด็น

1) ความร่วมมือด้านการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ การต่อต้านการก่อการร้ายและแนวคิดฟิวกัง ความรุนแรง การลักลอบทำประมงผิดกฎหมาย อาชญากรรมทางไซเบอร์

2) การรักษาความมั่นคงทางทะเล (Protection of Maritime Domain) และการมีส่วนร่วมในภูมิภาคของกองกำลังป้องกันชายฝั่งของสหรัฐฯ

3) ความมั่นคงทางสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งเน้นการป้องกันการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศน์และความช่วยเหลือในการรับมือกับภัยพิบัติ

○ การลงทุนในทุนมนุษย์ (Investing in Human Capital)

สหรัฐฯ ให้การสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์อย่างต่อเนื่อง ทั้งในภาคประชาชนและภาครัฐบาล โดยที่ผ่านมา รัฐบาลสหรัฐฯ ได้ให้การสนับสนุนทุนการศึกษาในหลายสาขาวิชา อาทิ ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ทุนการฝึกอบรมด้านความมั่นคงผ่านสถาบันทางการทหาร เช่น The Daniel K. Inouye Asia – Pacific Centre for Security Studies (DKIAPCSS) และการจัดตั้งสถาบันการฝึกอบรม เช่น International Law Enforcement Academy (ILEA) เป็นต้น โดยเห็นว่าการให้ต้นทุนแก่มนุษย์จะเป็นแนวทางที่สหรัฐฯ จะถือปฏิบัติต่อไป

